

درباره لکنت زبان، پیامدها و درمان آن

یک اختلال پیچیده

روزیتا ایازی
مدیر مرکز آموزش بهوزری
دانشگاه علوم پزشکی اراک

لکنت زبان اختلال گفتاری نسبتاً شایعی است که به شکل نقص در روانی کلام دیده می‌شود و تقریباً یک درصد افراد جامعه را در برمی‌گیرد. شیوع این اختلال در پسران ۳ تا ۴ برابر بیشتر از دختران در اغلب نقاط جهان است. لکنت زبان تقریباً هیچگاه به شکل ناگهانی آغاز نمی‌شود و به مرور و طی هفته‌ها بروز پیدا می‌کند و بتدریج فراوانی بروز و شدت آن افزایش می‌یابد.

رفتارهای پس از لکنت

رفتارهای بروز یافته با لکنت به دو دسته رفتارهای اولیه و ثانویه تقسیم می‌شوند: رفتارهای اولیه لکنت، علایم آشکار و قابل مشاهده در افت میزان سلیس بودن گفتار را شامل می‌شود که عبارتند از: تکرار آواها، هجاها، لغات، مکث‌ها و امتداد آواها. رفتارهای ثانویه لکنت، ربطی به تولید گفتار ندارند و رفتارهایی را شامل می‌شوند که با رفتارهای اولیه مرتبط است. این رفتارها شامل رفتارهای گریزی هستند که در آن‌ها فرد مبتلا به لکنت سعی در پایان بخشیدن به لکنت دارد.

برای مثال می‌توان به حرکات فیزیکی مثل از دست دادن ناگهانی تماس چشمی، پلک زدن، تکان‌های سر و لرزش دست اشاره کرد. رفتارهای ثانویه همچنین به استفاده از راهبردهای اجتناب مثل پرهیز از تلفظ و کاربرد برخی واژه‌ها، افراد و موقعیت‌های دشوار اشاره دارند.

افسردگی و اضطراب

پیامدهای منفی مرتبط با لکنت زبان از سنین ۴ تا ۵ سالگی شروع شده و در تمام مدت زندگی ادامه می‌یابد. این پیامدهای منفی در نوجوانی پیچیده‌تر می‌شود و با سایر اختلالات روان‌شناختی از جمله اضطراب اجتماعی، افسردگی و مشکلات تحصیلی و مشکلات مربوط به اشتغال همراه می‌شود.

اضطراب اجتماعی یکی از رایج‌ترین اختلالات در افراد دارای لکنت است که میزان این اختلال در نوجوانان به ۴۰ درصد نیز می‌رسد. افسردگی نیز می‌تواند یکی از اختلالات رایج در افراد دارای لکنت زبان باشد. مطالعات مختلف نشان می‌دهد نوجوانان

پیامدهای منفی مرتبط با لکنت زبان از سنین ۴ تا ۵ سالگی شروع شده و در تمام مدت زندگی ادامه می‌یابد.

دارای لکنت زبان، افسردگی بیشتری از افراد بدون لکنت زبان دارند. افسردگی در بزرگسالان دارای لکنت زبان نیز بیشتر از بزرگسالان بدون لکنت زبان است.

با توجه به پیامدهای لکنت زبان شناسایی و مداخلات زودهنگام در دوران کودکی در این اختلال بسیار اهمیت دارد. گفتاردرمانی مؤثرترین روش درمانی در این دسته از اختلالات است. آموزش والدین و توجه به روابط اجتماعی کودک نیز حایز اهمیت است. بنابراین در صورت بروز لکنت توصیه‌های زیر رعایت شود:

- برای صحبت کردن کودک را تحت فشار قرار ندهند.
- به لکنت کودک توجه نکنند.
- در زمان صحبت کودک با حوصله به او گوش کرده و از عباراتی مثل «زودباش» استفاده نکنند.
- موقع صحبت با اضطراب به او نگاه نکنند بلکه چهره طبیعی داشته باشند.
- در حین صحبت با کودک اشتباهات تلفظی او را اصلاح نکنند.
- در حین صحبت هیچگاه به او نگویند چکار کند تا لکنت نداشته باشد.
- هیچگاه برای یافتن کلمه یا ادای آن به کودک کمک نکنند.
- لازم است مشاوره با متخصصان انجام شود.

منبع

- اکبری زینب، اسماعیلی فاطمه، صابری مهر محبوبه، امیرسان یلدا، مقایسه افسردگی در افراد دارای لکنت زبان با افراد بدون لکنت زبان-مطالعه مروری سیستماتیک، مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار: ۱۴۰۱، دوره: ۲۹، شماره: ۲ صفحات: ۲۱۷-۲۰۶
- امامی میبدی آتنا و همکاران، رابطه واکنش نسبت به لکنت با کیفیت زندگی افراد دارای لکنت زبان، نشریه اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی، ۱۳۹۵، دوره: ۱۱، شماره: ۴۱، صفحات: ۸۷-۷۷